

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

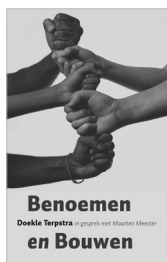
Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Doekle Terpstra
Benoemen en bouwen

Ten Have | 2008 | 114 pp. | € 9,90 | ISBN 9789025958749

Benoemen en bouwen overtuigt slechts ten dele

door *Petra van der Burg*

Medewerker van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA.

Doekle is boos op Geert. En hij geeft lucht aan zijn boosheid. Is het nu eindelijk afgelopen met die eindeloze reeks verdachtmakingen en beschimpingen richting moslimbevolking? Hoe geeft Doekle lucht aan zijn boosheid? Door het boekje *Benoemen en bouwen* uit te brengen. In het eerste deel benoemt hij wat er mis is tussen verschillende bevolkingsgroepen in Nederland en in het tweede deel laat hij zien hoe er constructief kan worden gebouwd. Met name het tweede deel van het boekje is wat mij betreft verplichte kost voor iedereen die iets met integratie wil: voor beleidsmakers die van achter het bureau problemen proberen op te lossen maar daar steeds weer niet in slagen, voor CDA-bestuurders die grip willen krijgen op al die subtiele mechanismen die er vaak toe leiden dat goed bedoeld initiatief toch faalt, en vooral voor gewone CDA'ers die

misschien niet direct iets willen doen maar dingen beter willen begrijpen.

Het eerste deel *Benoemen* is ondanks de vele waarheden die erin te vinden zijn, volgens mij minder geslaagd dan het tweede. Het gaat mis omdat het benoemen vooral in de richting gaat van verklaren en op de rand zit van wegverklaren. En dat is nu precies waarop we niet zitten te wachten. Een belangrijke bron van onbehagen in de samenleving is volgens Terpstra het ontbreken van een platform waar mensen hun onvrede kwijt kunnen. Rechtse politici springen in dat gat. Maar hun manco is, volgens Terpstra, dat ze permanent over de islam spreken en daarmee religie tot zondebok van de Nederlandse onvrede maken. Terwijl, zo schrijft hij, veel van deze mensen die voor-geven bang te zijn voor de islam bedoelen te zeggen: 'Ik doe niet meer mee. Ik voel me niet meer thuis in Nederland. De problemen worden niet benoemd en niet aangepakt.' Hier weet Terpstra beter wat mensen bedoelen dan zij zelf. Dit komt de helderheid niet ten goede en het is vooral de vraag of we elkaar op die manier serieus nemen. Het kan immers best zo zijn dat mensen bij hun

volle verstand zijn en gewoon zeggen wat ze ervan vinden. Misschien hebben die mensen inderdaad geen trek in de islam. Misschien zijn ze de Nederlandse politici zat. Misschien hebben ze een vertekend beeld van de islam. Misschien hebben ze zich grondig in deze godsdienst verdiept. Dat weten we allemaal niet, maar Terpstra weet het wel: niemand die de brave burgers écht begrijpt. Jammer genoeg is dit niet het enige moment waar ik op die manier struikel.

Terpstra heeft niet veel op met Geert Wilders en daar kan ik goed inkomen. Maar de intro bij het onderdeel *Bouwen* is naar mijn smaak niet goed gelukt. Die luidt als volgt. Stel dat we Wilders overheoren op zijn historische kennis en hem vragen wanneer het dan wél goed ging met Nederland. Waarschijnlijk komt hij met de Gouden Eeuw aanzetten: toen hadden we nog macht; toen waren we nog daadkrachtig en hadden we dat eindeloos geklets niet nodig. Terpstra heeft dus een vrij nauwkeurig beeld van het antwoord dat Geert Wilders hem zou geven, zonder dat hij het hem heeft gevraagd. Hij maakt daarmee een beeld van zijn tegenstander en gaat dat vervolgens te vuur en te zwaard te lijf. Volgens mij is het juist die handelwijze die eraan bijdraagt dat het integratievuur in onze samenleving zo verschrikkelijk hoog opblaait. Allerlei journalisten en politici die graag een maatje groter willen worden dan ze zijn, bereiden hun gerechten volgens dit beproefde recept: men make een karikatuur van de vijand (lees immigrant) en men zette hem of haar vervolgens te kijk. Hoe vervelend ook – want Terpstra strijdt onmiskenbaar voor de goede zaak – we moeten hier vaststellen dat Terpstra zich op dit moment dus precies bedient van deze methode die we inderdaad aantreffen bij Wilders, maar ook bij veel anderen.

De neiging tot wegverklaren vinden we in het analytische deel. De paragraaf over cri-

minele Marokkaanse jongeren is natuurlijk een belangrijke passage. Dat er fikse problemen zijn met die groep is zonneklaar en heel wat mensen vragen zich in stilte af wat we in vredesnaam in huis hebben gehaald. Terpstra getroost zich nogal wat moeite om uit leggen dat de islam niet de bron van ellende is maar de achterstandssituatie waarin deze jongeren opgroeien. En wat we vooral niet moeten vergeten is dat we te maken hebben met een hormonale kwestie. Als je gedonder wilt hebben moet je veel jongemannen bij elkaar zetten. Veel Marokkaanse jongemannen in Amsterdam-Slotervaart, dus veel gedonder. Dit mag allemaal waar zijn en de islam zal misschien niet zo kwaad zijn als hij lijkt, maar daarmee is het probleem niet uit de wereld.

Verklaren betekent al vlug relativeren en dat is bij dit vraagstuk niet goed: moeder slaat de kinderen, maar dat komt omdat ze moeilijkheden heeft met haar baas. Opa is chagrijnig, maar dat komt omdat hij pijn in zijn rug heeft. Surinamers zijn nogal eens actief in het drugsircuit, maar we moeten niet vergeten dat ze leven met een sociaal-economische achterstand. Marokkaanse jongeren terroriseren de buurt, maar dat komt omdat hun laagopgeleide ouders de handen vol hebben aan zichzelf. Dat zal allemaal wel, maar eerst moet als een paal boven water staan dat al deze mensen gedrag vertonen dat ze niet mogen vertonen, omdat het zeer schadelijk is voor de mensen in hun directe omgeving en daarmee uiteindelijk voor de samenleving in haar geheel. Dat we oorzaken moeten kennen en onder ogen zien om één en ander adequaat aan te pakken, is waar, maar komt daarna. Dan hebben we het niet over benoemen maar over aanpakken.

Tot zover het zuur, tijd voor het zoet. De concrete voorbeelden van mensen die de impasse willen doorbreken en op zoek gaan

naar manieren om met elkaar te leven, zijn inspirerend en aangrijpend. We kunnen hier denken aan de Nederlandse homoseksuele leraar die bakken met spot en agressie over zich heen heeft gekregen met als wrange uitkomst dat hij met een burn-out thuis zit. Hij heeft zichzelf bij elkaar geraapt en zet zich onvermoeibaar in voor de opbouw van de Amsterdamse Diamantbuurt. En met succes! Razend interessant is het verhaal van de sportclub Zwaluwen Utrecht 1911 die is omgetoverd tot een kleurrijke oase, strak gereguleerd en met opvallende resultaten: gemengde teams presteren prima en van de 200 kaderleden zijn er inmiddels 40 afkomstig uit de immigrantengelederen. Deze en andere voorbeelden laten zien dat er wel degelijk wegen zijn die de samenleving verder brengen, maar ze snijden in het vlees. Niets gaat vanzelf en dat ervaren deze frontliniesoldaten aan den lijve. Daarin verschillen de autochtone of autochtone doorzetters niet van elkaar. Kleine en grote verhalen laten de realiteit van alledag oplichten, en daar word je soms stil van. Zo horen we de Marokkaanse student die hier is geboren. Hij vertelt: ‘Om wat bij te verdienen, werk ik als taxi-chauffeur. Als er mensen instappen, krijg ik binnen een kwartier de vraag: “Waar kom

jij vandaan?” Daarna vragen ze: “En denk je er nog weleens over na om terug te keren naar je eigen land?” Nu is het waar dat niet alleen immigranten tactloos en smakeloos kunnen worden benaderd. Wie als invalide met een goede opleiding en een goede baan bij een loket staat, kan erop wachten dat een meewarige juffrouw vraagt of ze even moet

Terpstra komt beter tot zijn recht wanneer hij optekent en luistert, dan wanneer hij analyseert en interpreteert

helpen met dat moeilijke formulier. Maar het is niet onbegrijpelijk dat mensen moe en gefrustreerd raken en het gevoel zich opdringt: of je nu hoog of laag springt, je best doet of niet, het helpt allemaal niets.

Terpstra komt beter tot zijn recht wanneer hij optekent en luistert, dan wanneer hij analyseert en interpreteert. Het zij hem vergeven. Het is een aanrader om dit boekje in de trein of tijdens een paar verloren uren te lezen. Dit kost niet veel moeite, want het leest als de krant, met dit belangrijke verschil: je wordt er wijzer van.